

ETICKÝ KODEX ASOCIACE KLINICKÝCH LOGOPEDŮ ČESKÉ REPUBLIKY z. s.

Úvod

Etický kodex vznikl na základě doporučení a rámce etické praxe pro klinické logopedy vytvořené CPLOL v Turíně 2009.

Etický kodex AKL ČR z.s.:

- definuje a ustanovuje etické chování klinického logopeda
- slouží k ochraně klienta před poškozením v důsledku nevhodně použitých logopedických postupů
- slouží k ochraně klinického logopeda díky vymezení zodpovědnosti v terapeutické praxi
- je podkladem pro řešení sporných otázek, vzniklých ve vztahu klinického logopeda a klienta, ale i klinického logopeda a jiného odborníka
- dodržování etických pravidel je důležitou podmínkou důvěryhodnosti klinických logopedů
- je závazný pro všechny členy AKL ČR z.s. a doporučením pro odborníky klinické logopedie, kteří nejsou členy AKL ČR z.s.

Klinický logoped je zodpovědný za dodržování Etického kodexu a zachovávání profesionality v klinické praxi. Etické principy by měly být vnímány jako základ běžné praxe.

Etická komise AKL ČR z.s. je zodpovědná za řízení změn Etického kodexu. Cílem změnového řízení je udržení stavu kodexu v souladu s vývojem oboru klinické logopedie a s doporučením CPLOL. Etická komise zapracovává do Etického kodexu změny na návrh člena AKL ČR z.s., Rady AKL ČR z.s., popřípadě na základě vlastního podnětu Etické komise. Návrhy schválí členské shromáždění dle ustanovených pravidel schvalování.

Etická komise AKL ČR z.s. se věnuje řešení kárných provinění členů spolku, která můžou spočívat v porušení stanov AKL ČR z.s., Etického kodexu AKL ČR z.s. a interních norem spolku (více definováno ve Stanovách spolku).

Etická komise AKL ČR z.s. působí také jako kontrolní orgán v dodržování etických principů. Pokud se Etická komise dozví o jakémkoliv podezření nebo zjistí, že dochází k porušení etických principů členem AKL ČR z.s., má právo žádat od dotyčného podání vysvětlení k dané situaci, případně pohledů všech zúčastněných stran konfliktu. Výsledek šetření oznámí písemně nařčenému člověku.

Pokud Etická komise zjistí, že došlo k porušení etických principů podá na dotčeného kárnou žalobu, kterou v tomto případě bude řešit Rada AKL ČR z.s. dle stanoveného postupu.

Etická komise AKL ČR z.s. má také funkci podpůrnou pro všechny členy AKL ČR z.s.. V případě nejasností a otázek ohledně etiky v oboru je tento orgán nápomocný konzultovat dané otázky a může vydat oficiální vyjádření ke konkrétní kauze, kterou řeší člen AKL ČR z.s.. Z takového vyjádření je pak oprávněna abstrahovat obecný princip, který začlení do Etického kodexu.

§ 1 Obecné zásady a kompetence

1. Povinností klinického logopeda je pečovat o zdraví v nejširším slova smyslu a to u jednotlivce, rodiny a jiné skupiny v souladu se zásadami lidskosti a v duchu úcty ke každému člověku, s ohledem na jeho důstojnost a jedinečnost, bez jakékoliv diskriminace. Aktivity a zákroky, které by s tímto byly v rozporu, nesmí přímo ani nepřímo iniciovat, či se na nich podílet
2. Klinický logoped je povinen znát zákony a závazné předpisy platné pro výkon jeho povolání a dodržovat je. Klinický logoped jedná tak, aby terapeutické úsilí bylo směřováno ku prospěchu klienta. Poskytuje terapii a diagnostiku dle intervalů stanovených aktuální legislativou
3. Klinický logoped je právně zodpovědný za odbornou péči o klienta, ale nemůže být zodpovědný za konečný výsledek/účinek jakékoli léčebné intervence
4. Klinický logoped dodržuje standardy své profese a v odůvodněných případech spolupracuje s Etickou komisí AKL ČR z.s.
5. Klinický logoped s kvalifikací K3 může mít funkci školitele, intervizora, supervizora pro ostatní kolegy. V tom případě si udržuje vysoký standard vzdělání, sděluje své zkušenosti, používá nejnovější a vědecky podložené informace s cílem podpořit profesní růst studentů, školenců, kolegů
6. Klinický logoped je povinen se celoživotně vzdělávat, aby byl způsobilý poskytovat svou péči kvalifikovaně. Sleduje nejnovější vývoj ve svém oboru i oborech příbuzných, pro které je atestován nebo souvisí s jeho povoláním
7. Klinický logoped neprovádí úkony nebo postupy, ke kterým nemá vzdělání (VŠ, atestace, kurzy) nebo certifikovaný longitudiální výcvik (psychoterapie, arteterapie, muzikoterapie, dramaterapie, ergoterapie, fyzioterapie atd.)

8. Klinický logoped je povinen zabránit zneužití logopedických metod a postupů nebo jejich zveřejnění tam, kde by mohlo dojít k jejich používání bez odborných předpokladů (postgraduální studium, atestace atd.)
9. Klinický logoped chrání svou práci a profesi obecně před situacemi, které by poškozovaly obor klinické logopedie nebo členy AKL ČR
10. Klinický logoped vede pečlivou dokumentaci diagnostické a terapeutické práce s klienty. Dodržuje daná národní pravidla pro délku archivace dokumentů a jejich zabezpečení

§ 2 Odpovědnost vůči klientům

1. Klinický logoped v rámci své odbornosti a v souladu s aktuálním stavem poznání v klinické logopedii provádí preventivní, diagnostické, terapeutické postupy, které pro klienta považuje za nejvhodnější. Nesmí doporučovat a provádět odborné úkony z důvodů zjištěných, v situaci vlastní podjatosti a úkony, které nejsou indikované nebo k nim není kompetentní
2. Klinický logoped má právo odmítnout péči o klienta z odborných, pracovních, nebo osobních důvodů. V případě, že klienta odmítne, navrhne klientovi jinou formu péče a situaci, v rámci svých možností, ošetří s minimalizací negativního dopadu na klienta. Klinický logoped ukončuje terapii, pokud již není pro klienta užitečná nebo pokud klient dokonce péči zneužívá
3. Klinický logoped je povinen zachovávat mlčenlivost, a to i v případě úmrtí klienta. Těto povinnosti jej může zbavit pouze klient, nebo jeho zákonný zástupce písemným prohlášením, pokud to není v rozporu se zájmem klienta
4. Klinický logoped má ohlašovací povinnost. Klinický logoped může porušit do jisté míry povinnost mlčenlivosti v situaci dané zákonem, kdy je nutné jednat v zájmu ochrany dítěte nebo bezbranného klienta
5. Klinický logoped je povinen věnovat patřičnou pozornost vyhotovení odborných logopedických zpráv, posudků, potvrzení a doporučení. Údaje v nich obsažené musí souhlasit se skutečností, být formulovány přesně a jednoznačně a musí dostát formálním nárokům
6. Klinický logoped je povinen srozumitelně informovat klienta nebo zákonného zástupce o povaze problému, o zamýšlených odborných postupech, o prognóze a dalších důležitých okolnostech. Nepříznivé informace citlivě zvažuje. Zadržení informací o nepříznivé prognóze je záležitostí odborně podložené úvahy a svědomí klinického logopeda. V případě potřeby by měl být s klientem sepsán informovaný souhlas

7. Klinický logoped je povinen informovat klienta nebo zákonného zástupce o jejich právech, očekávání a omezení v klinicko-logopedické terapii. Jednoznačně vysvětlí nutnost ko-terapie ze strany klienta/zákonného zástupce nebo jiné pečující osoby pro zvýšení efektivity léčebných postupů. Pokud klient či pečující nespolupracují, může klinický logoped péči ukončit pro zneužívání péče a nezodpovědnosti za své zdraví
8. Klinický logoped je po celou dobu trvání terapie zodpovědný za udržení rolí terapeut – klient, terapeut-zákonný zástupce na úrovni, kterou si situace žádá. Klinický logoped nevyužívá svých profesních a osobních vztahů a vztahu terapeut-klient k prosazování vlastních zájmů a potřeb.
9. Klinický logoped je povinen seznámit klienta o způsobu úhrady a výši poplatků za odborné služby
10. Fyzický kontakt je v klinicko-logopedické praxi orientován výhradně ke prospěchu klienta a vyžaduje profesionální reflexi a praxi. Jediným zájmem v případě fyzického kontaktu je užitek pro klienta. Klient nebo zákonný zástupce musí být o metodách/postupech vyžadující fyzický kontakt detailně poučen a vždy musí souhlasit, popřípadě doporučujeme sepsat informovaný souhlas

§ 3 Důvěrnost

1. Klinický logoped respektuje klienta jako rovnocenného partnera se všemi občanskými právy a povinnostmi, včetně jeho zodpovědnosti za své zdraví
2. Klinický logoped nesmí jakýmkoliv způsobem zneužívat ve vztahu ke klientovi jeho důvěru a závislost
3. Klinický logoped respektuje a chrání důvěrné informace získané při logopedické praxi. Uveřejnění důvěrných informací, videozáznamů, fotografií či jiných dat získaných při terapii pouze s písemným souhlasem klienta nebo jeho zákonného zástupce. Klinický logoped učiní všechny opatření potřebná k ochraně klientovy totožnosti
4. Klinicko-logopedická praxe je vykonávána v ambulaci vybavené dle stanovených norem, kde je chráněno soukromí klientů.
5. Pokud chce klinický logoped získat relevantní informace o klientovi od jiného odborníka nebo instituce, zohledňuje práva klienta dané národním právem

6. Klinický logoped bere na vědomí právo klienta nebo zákonného zástupce nahlédnout do dokumentace, jak je to dané omezeními národního práva.
7. Pokud veřejné nebo soukromé instituce požadují informace týkající se klienta, klinický logoped dodržuje právní normy

§ 4 Etické postupy ve spolupráci s jinými odborníky

1. Klinický logoped je povinen konstruktivně spolupracovat s jinými odborníky. Pokud klinický logoped předává klienta do péče jinému odborníkovi, může jej informovat o dosavadním průběhu péče pouze s písemným souhlasem klienta.
2. Klinický logoped musí svoji práci vykonávat osobně. Zastupován může být jen dočasně a to logopedem splňujícím potřebné odborné předpoklady a znalosti problematiky klienta i prostředí
3. Klinický logoped spolupracuje se zdravotnickými, školskými a dalšími odborníky. Musí respektovat jejich kompetenci a seznamovat se s jejich odbornými postupy

§ 5 Odpovědnost vůči účastníkům výzkumu

1. Výzkumný pracovník respektuje důstojnost a chrání nedotčenost účastníků výzkumu.
2. Výzkumný pracovník zná zákony, předpisy a profesní standardy regulující provádění výzkumu.
3. Zpracování a uvedení výzkumných údajů musí být vždy s písemným souhlasem poučeného a plně informovaného klienta
4. Účastník výzkumu musí být informován o rozsahu, postupech, metodách, cílech, vlastním podílu, možném riziku výzkumu.
5. Na obrazovém materiálu se zásadně neuvádějí jména, iniciály ani žádná evidenční čísla klienta.
6. Pokud je výzkum eticky ošetřený, může klinický logoped umožnit výzkumnému pracovníkovi přístup k potřebným datům

§ 6 Inzerce

1. Klinický logoped může přiměřeným způsobem informovat veřejnost o poskytovaných službách. Informace jsou pravdivé, přesné a jednoznačné
2. Členové AKL ČR z.s. se mohou veřejně vykazovat členstvím v AKL ČR z.s..

3. Inzerce nesmí obsahovat doporučení, reference nebo srovnávací prohlášení. Inzerce nesmí implikovat, že poskytované služby jsou efektivnější než služby poskytované jinými kolegy či institucemi

Vypracovala: Etická komise AKL ČR z.s., 12/2016

Zpracovala dne: 20. 7. 2020

Mgr. Kamila Smítalová – manažerka kvality